

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: Maciej Gembarzewski

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2013 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) sp. z o.o. z siedzibą w R.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) sp. z o.o. z siedzibą w R.

od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 21 grudnia 2011 r. nr (...)

1. Oddala odwołanie;
2. Zasądza od (...) sp. z o.o. z siedzibą w R. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmE 18/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 grudnia 2011 roku, nr (...), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o., z siedzibą w miejscowości R., ul. (...), orzekł, że

- 1) Przedsiębiorca: Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o., z siedzibą w miejscowości R., ul. (...), nie wywiązał się w roku 2010 z określonego w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia o których mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 9o ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, albo uiszczenia opłaty zastępczej, obliczonej w sposób określony w art. 9a ust. 2 tej ustawy,
- 2) Za działanie opisane w pkt 1) wymierzył przedsiębiorcy: Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. z siedzibą miejscowości R., ul. (...), karę pieniężną w kwocie 244 000,00 zł to jest w wysokości (...) % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2010 r.

Przedmiotową decyzję w całości zaskarżył powód – Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w R..

Decyzji tej zarzucił:

1. Naruszenie prawa materialnego, art. 56 ust. 1 pkt 1a w zw. z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że nie przestrzeganie obowiązku uzyskania i przedłożenia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej w każdej sytuacji nakłada na przedsiębiorstwo energetyczne obowiązek zapłaty kary pieniężnej,
2. Naruszenie przepisów postępowania, art. 77 §1 w zw. z art. 80 k.p. a. poprzez niedokonanie wszechstronnego i wyczerpującego rozpatrzenia zebranego materiału dowodowego i pominięcie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, dotyczących sytuacji finansowej spółki (...) sp. z o.o., co skutkowało przyjęciem tezy, że spółka ta ze swojej winy nie wypełnia obowiązku określonego w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne i jest zobowiązana do zapłaty zaostrożonej kary pieniężnej.

Mając na względzie ww. zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania pierwszej instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. w R. jest przedsiębiorstwem energetycznym świadczącym m.in. usługi w zakresie dystrybucji energii elektrycznej. W związku z prowadzoną działalnością przedsiębiorstwo to w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. nie dokonywało sprzedaży energii elektrycznej podmiotom w celu jej dalszej odsprzedaży, jak również nie dokonało zakupu energii z rynku bilansującego (pismo (...) sp. z o.o. w R., k. 1 – 3 akt adm.).

(...) sp. z o.o. z siedzibą w R. w 2010 roku dokonał sprzedaży na rzecz odbiorców końcowych 5 381,437 MWh energii elektrycznej podlegającej obowiązkowi określonemu w art. 9 a ust. 1 Prawa energetycznego (załącznik nr 1 pisma (...) sp. z o.o. w R., k. 2 akt adm.). (...) sp. z o.o., w dacie wydania decyzji, nie przedstawił Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do umorzenia świadectw pochodzenia za 2010 rok. Przedsiębiorca ten do dnia 31 marca 2011 roku nie uiścił ponadto na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej opłaty zastępczej za 2010 rok. Są to fakty bezsporne pomiędzy stronami postępowania.

W 2010 roku (...) sp. z o.o. w R. osiągnął przychód z działalności koncesjonowanej polegającej na obrocie energią elektryczną w wysokości (...) zł (pismo (...) sp. z o.o. w R., k. 1 – 3 akt adm.).

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Za bezsporne należy uznać, że powodowa spółka jest przedsiębiorstwem energetycznym na którym z mocy art. 9a ust. 1 Prawa energetycznego ciąży obowiązek przedstawienia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia o których mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 9 o ust. 1 Prawa energetycznego, bądź uiszczenia opłaty zastępczej. Bezsporne przy tym jest, że będąc ww. przedsiębiorcą powód na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzenia danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2008 r. Nr. 156, poz. 969 z późn. zm.) powinien w 2010 roku osiągnąć nie mniej niż 10,4 % udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które zostały przedstawione do umorzenia. W przypadku braku możliwości przedstawienia świadectw pochodzenia do umorzenia przedsiębiorstwo energetyczne może zwolnić się z obowiązku przedstawienia tych świadectw poprzez

zapłatę opłaty zastępczej. Obowiązek ten do dnia 9 sierpnia 2010 roku nie był usankcjonowany przez ustawodawcę terminem. Nowelizacją obowiązującą od ww. daty wprowadzony został termin – 31 marca roku następującego po roku za które naliczana jest opłata – na realizację przedmiotowego obowiązku.

Za bezsporne należy uznać również, że powód nie przedstawił Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej za 2010 roku ani w terminie do dnia 31 marca 2011 roku nie uiścił opłaty zastępczej w wymaganej kwocie.

Rozważając ww. okoliczności, w przekonaniu Sądu, brak jest podstaw do uznania odwołania powoda za uzasadnione. Nie można w szczególności podzielić zarzutu strony powodowej o naruszeniu przez Prezesa Regulacji Energetyki art. 56 ust. 1 pkt 1a w zw. z art. 9a Prawa energetycznego, który to zarzut sprowadza się do próby wykazania niezasadności zastosowania tego przepisu. Wskazać bowiem należy, że zgodnie z ww. przepisem niezależnie od przyczyn zaniedbania obowiązków określonych w art. 9 Prawa energetycznego, na podmiot dopuszczający się w tym zakresie zaniedbania zostanie nałożona kara pieniężna. Brzmienie normy art. 56 Prawa energetycznego wskazuje na istniejący po stronie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki obowiązek nałożenia wspomnianej kary w przypadkach w nim określonych. Dla nałożenia kary pieniężnej nie są ponadto istotne przyczyny niewypełnienia obowiązku określonego w art. 9a Prawa energetycznego. Sam fakt wystąpienia w tym względzie nieprawidłowości aktualizuje obowiązek nałożenia kary.

W związku z powyższym brak jest w szczególności podstaw do przyjęcia, że wymierzenie kary zależne jest od zawinienia przedsiębiorcy energetycznego w niewypełnieniu ustawowego obowiązku. Stopień zawinienia jest jedną z przesłanek decydujących o wysokości nałożonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary w rozumieniu art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego, zgodnie z którym ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Sam fakt popadnięcia w zadłużenie nie przesądza jeszcze o braku winy w realizacji zobowiązań publicznoprawnych. Powód jako profesjonalista znał zakres ciężących na nim obowiązków i powinien zabezpieczyć w niezbędnym zakresie środki finansowe w celu zaspokojenia zobowiązań wynikających z prowadzonej działalności, w tym zobowiązań publicznoprawnych, wynikających zarówno z ustawy Prawo energetyczne, jak i innych przepisów szczególnych. Podkreślić bowiem należy że są to świadczenia nierozzerwalnie związane z prowadzoną działalnością, które dla przedsiębiorcy są w pełni przewidywalne.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że zgodnie z zasadami postępowania cywilnego ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie wywodzącej z tego faktu skutki prawne. Skarżący tymczasem nie udowodnił zaistnienia okoliczności pozwalających na przyjęcie, że nie posiadał środków finansowych na realizację obowiązków ustawowych oraz że sytuacja ta była konsekwencją okoliczności za które przedsiębiorca ten nie ponosi odpowiedzialności. Załączone do odwołania dokumenty w postaci pisemnego porozumienia z wierzycielem oraz informacja o zadłużeniu nie wykazały ww. okoliczności. Wskazać bowiem należy, że powszechnie wiadomym jest, że w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej po stronie przedsiębiorcy pojawiają się niejednokrotnie zadłużenia, które jednak nie oznaczają braku środków finansowych na świadczenia związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Ponadto zawierając porozumienia z wierzycielami powód powinien uwzględnić zakres ciężących na nim obowiązków publicznoprawnych.

Mając na względzie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy brak było podstaw do uznania, że nałożona na powoda kara pieniężna jest nieproporcjonalna do naruszenia prawa. Zgodnie z art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

W przekonaniu Sądu nałożona na powoda kara została ustalona z uwzględnieniem ww. kryteriów w sposób prawidłowy. Podkreślić należy, iż samoistną okolicznością obciążającą przedsiębiorcę, która może wpłynąć na wymiar nałożonej kary jest dotychczasowe zachowanie przedsiębiorcy w realizacji nałożonego obowiązku. W przedmiotowej sprawie powód nie wypełniał obowiązku będącego podstawą wydania zaskarżonej decyzji przez długi okres, tj.

przez kilka kolejnych lat poprzedzających wydanie decyzji. Niewypełnianie ustawowego obowiązku w ramach profesjonalnie prowadzonej działalności gospodarczej przez kilka lat z rzędu, w przekonaniu Sądu, prowadzi do wniosku, że naruszenie to nie może być oceniane w kategoriach incydentalnego wydarzenia niezależnego od woli przedsiębiorcy.

Na podstawie przedstawionych przez stronę powodową dowodów Sąd nie znalazł podstaw do obniżenia wymierzonej kary biorąc pod uwagę sytuację finansową przedsiębiorcy. Przedstawione dowody, jak już wyżej zaznaczono nie wykazują, że niewypełnienie obowiązku wynikało z okoliczności niezależnych od powoda. Nie prowadzą one również do wniosku, że sytuacja finansowa powoda nie pozwoli na zapłacenie kary bez uszczerbku dla prowadzonej działalności gospodarczej.

Sąd nie stwierdził również, aby zachodziły okoliczności uzasadniające zastosowanie przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki instytucji odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego. Nie wystąpiły bowiem kumulatywnie przesłanki wyszczególnione w tym przepisie, tj. znikomy stopień szkodliwości społecznej czynu, i jednocześnie zaprzestanie przez przedsiębiorcę naruszenia prawa lub zrealizowanie przez niego obowiązku. Zgodzić się należy z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki, że stopień szkodliwości czynu był znaczny. Decyduje o tym skala naruszonego przez przedsiębiorstwo obowiązku. W szczególności fakt niezrealizowania przynajmniej w podstawowym zakresie obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu bądź uiszczenia opłaty zastępczej na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ponadto, jak już wyżej zaznaczono, powód nie realizował ww. obowiązków od dłuższego czasu poprzedzającego datę wydania decyzji.

Z tych względów odwołanie należało oddalić wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (art.479⁵³ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądzając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 k.p.c.).

SSO Bogdan Gierzyński